

Vraag nr. 9
van 8 november 1995
van de heer MICHEL DOOMST

Betalende schoolactiviteiten – Verplichtend karakter

Elke secundaire school dient over een schoolreglement voor de leerlingen te beschikken. Dit reglement kan aangezien worden als een overeenkomst tussen de ouders en de school.

Een schoolreglement dat vormingsdagen, meerdaagse verblijven, studie-uitstappen, sportdagen en dergelijke als normale schooldagen beschouwt en dat de leerlingen verplicht hieraan deel te nemen, is niet ongewoon. Indien deze activiteiten georganiseerd worden om zo de leerplannen te realiseren, dan lijkt me dit (met enige nuances naar de meerdaagse verblijven toe) ook niet onredelijk. Dit wordt het mijns inziens wel als de school zo de leerlingen verplicht om deel te nemen aan bijvoorbeeld "drie spannende en actieve dagen in de Ardennen" en hiervoor aan de ouders een bijdrage vraagt van 5000 frank.

Wellicht kunnen er wel elementen worden gevonden die verantwoorden waarom zulke activiteit noodzakelijk is. Het is mijns inziens echter niet uitgesloten dat de bijdrage die voor deze activiteit wordt gevraagd, voor sommige ouders een probleem vormt.

In welke mate kan de school de ouders verplichten zulke bijdrage te betalen? Wat dient er met de leerlingen te gebeuren als de ouders niet in staat zijn om deze bijdrage te betalen, of als ze die niet willen betalen?

Antwoord

De vraag van het Vlaams parlementslid raakt twee thema's, enerzijds de regelgeving betreffende de zogenaamde extra muros-activiteiten en anderzijds de problematiek van de onderwijskosten.

1. Een omzendbrief dd. 22 juni 1989 bevat de richtingen waarmee scholen rekening dienen te houden indien extra muros-activiteiten worden gepland.

Eén van de voorwaarden is dat deze activiteiten een onderwijzend en opvoedend karakter moeten dragen en een afwerking van het leerprogramma moeten garanderen.

Vermits het organiseren van dergelijke activiteiten, waaraan een sociale dimensie is verbonden, kadert in het pedagogisch project van de school, is het vanzelfsprekend dat een maximale leerlingendeelname als streefdoel geldt.

2. Een participatie van elke leerling is evenwel niet verplicht. De toestemming van de ouders van de leerling of van de persoon die hem in rechte of in feite onder zijn bewaring heeft, is uitdrukkelijk vereist.

Niet-deelnemers dienen dan ook in schoolverband verantwoord te worden opgevangen, wat betekent dat er voor hen initiatieven worden opgezet die pedagogisch-didactisch aanleunen bij wat aan de

leerlingen die buiten de school verblijven, wordt aangeboden.

In het licht van wat voorafgaat, wordt dan ook opgelegd dat een extra muros-activiteit slechts kan plaatsvinden indien ten minste 75 % van de leerlingengroep er werkelijk aan deelneemt, behoudens ministeriële afwijking.

3. Grondwettelijk is bepaald dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht.

De grondwetgever heeft, zoals blijkt uit de parlementaire stukken, hieraan een strikte interpretatie willen geven.

Dit impliceert dat voor de toegang tot het onderwijs geen directe of indirecte schoolgelden mogen worden gevraagd, noch gelijkaardige financiële voorwaarden worden opgelegd.

Evenwel, deze bepaling sluit niet uit dat een bijdrage kan worden gevraagd voor het didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat ze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

Een school kan bijgevolg van de betrokkenen een "redelijke" tegemoetkoming vragen voor georganiseerde extra muros-activiteiten.

4. Opdat financiële redenen geen beletsel tot deelname zouden vormen, is het niet ongebruikelijk dat scholen alternatieve financieringsbronnen aanboren (bijvoorbeeld: een oudleerlingenbond, een tombola ...) of een actie schoolsparen op het getouw zetten. Elke bevoegdheid ter zake ligt exclusief bij de onderwijsverstrekkers.